

Exportujeme!

Jak se stane, že o ideje našince projeví zájem vzdálené cizozemsko? Jaké jsou cesty k zahraniční zakázce? A co když ji získáte? Čeká vás odýseá plná neznámých nástrah? Nebo jen přepočítáte centimetry na palce a zbytek je jako u nás doma? Pozeptali jsme se v českých architektonických kancelářích.

en – Exporting Now! How does it come about that a remote foreign land takes an interest in the idea of one of our countrymen? What is the path to an international contract like? And what happens when you land one? Does an odyssey full of unknown snares await? Or do you just convert centimeters to inches, the rest remaining all the same as at home? We looked into it by inquiring at some Czech architectonic studios.

**KONINKO RESIDENCE, KÓRNIK, POZNAŇ, POLSKO
JIŘÍ KNESL, JAKUB KYNČL, JAN TESÁREK,
VÁCLAV ŠTOJDL, SYLVIE ZECHMEISTEROVÁ
/ KNESL + KYNČL ARCHITEKTI /**

Projekt rezidenční čtvrti Koninko nedaleko polské Poznaň pro nás byl po řadě účastí v mezinárodních soutěžích první reálnou zkušeností s navrhováním mimo území bývalého Československa. Zakázku jsme získali na základě soutěže, v níž byly vyzvány dva české a dva polské týmy. Následovalo hledání lokálního partnera, kterým se na doporučení šéfredaktora tohoto časopisu stali Roman Rutkowski a kancelář Group Arch působící ve Vratislavi.

Obytný soubor, jehož velkou část zaujímá stávající jezero, jsme koncipovali jako malé město pro 2 500 obyvatel s pestrou škálou veřejných prostor, s nadstandardní občanskou vybaveností zahrnující dvě školky, školu, kostel, sportovní centrum, obchody, restaurace, kavárny a další služby, a s rozmanitou nabídkou bydlení různých velikostí a forem, od hromadné až po individuální.

Po diskuzích s mnoha zahraničními kolegy jsme nabyli přesvědčení, že české normy jsou nejpřísnější v Evropě, a úvodní studii navrhli podle nich. Náš postup se ukázal jako účinný, narazili jsme jen v několika případech. Prvním je vedení plynu: Poláci z něj mají takřka panický strach a veškeré předpisy pro projektování a provoz plynových zařízení jsou až nesmyslně tvrdé, což například znamenalo, že jsme museli domovní kotelny pro jednotlivé viladomy nahradit společnou výtopnou s ohromným komínem. Dalším specifickým polského stavebnictví je statika. Spolupráce s tamními architekty i projektanty jednotlivých profesí fungovala bezproblémově, statika je však zhruba na úrovni doby kamenné (žádná dilatace apod.). Stejně neradostný je způsob jednání s úřady: kvůli každé „prkotině“, byť v rozporu se zákonem a vyhláškami, se lze odvolat přímo k nejvyšší instanci, kterou je „všemocný“ ministr. Nejasnost pravidel, tak značně komplikuje a protahuje přípravu jakéhokoli projektu.

Územní plán má v Polsku formu bližší našemu regulačnímu plánu, takže kvůli navržené struktuře zástavby bylo zapotřebí prosadit změnu územního plánu. V současné době je vydáno stavební povolení na první ze tří etap výstavby. ▲

Investor: ECM Poznań Residence Sp.z o.o.

Projekt: 2008–2009

Rozloha: 22,8 ha

Realizace (předpoklad): 2011–2015

Grafické podklady: knesl + kynčl architekti

R

VÍTĚZNÝ PROJEKT NA ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD
ČESKÉ REPUBLIKY VE WASHINGTONU, D. C., USA
MAREK CHALUPA, ŠTĚPÁN CHALUPA,
TOMÁŠ HAVLÍČEK, MICHAL ROSICKÝ,
TOMÁŠ HORALÍK, JAKUB CHUCHLÍK
/ CHALUPA ARCHITEKTI /

Soutěžní návrh Zastupitelského úřadu ČR ve Washingtonu má za úkol (kromě samozřejmého vytvoření prostředí pro práci a setkávání) reprezentovat ČR v zahraničí. Nesnaží se ukázat, jací jsme, ale jací bychom být chtěli, nebo lépe řečeno být mohli. Otevření, sebevědomí, přátelství, vstřícní, respektující, ohleduplní k přírodě a životnímu prostředí vůbec, vycházející z bohatých kulturních tradic, ctící demokratické principy, připravení kdykoli pomoci. Doufejme, že k tomu nová budova ZÚ přispěje.

Návrh ZÚ ČR respektuje unikátní přírodní rámec daného místa, kterého je pouze doplňkem, nikoli hlavním aktérem. Svou formou rozděluje lokalitu na tři samostatné části. Na prostor předjezdu, jehož slavnostnost podtrhuje čelní fasáda v podobě draperie z mléčného skla. Na prostor soukromé zahrady, navázané na byty a kanceláře, sloužící k setkáním pracovního charakteru. A konečně na prostor reprezentační zahrady, která tvoří ideové jádro projektu. Tato zahrada je velkoryse dimenzována, přirozeně propojena s hlavními společenskými prostory ZÚ a nově zprostředkovává silný kontakt mezi novostavbou a existujícími rezidencí velvyslance. ▲

Investor: Ministerstvo zahraničí ČR
Projekt: 2009–2010
Zastavěná plocha: 1 990 m²
Grafické podklady: Vít Musil, Radim Petruška, miss3

GALERIE MODERNÍHO UMĚNÍ CCC
PEKING, ČÍNA
/ ZDENĚK FRÁNEK ARCHITECTS & ASSOCIATES /
Zakázku jsem získal přes kamarády z uměleckých

kruhů. Můj ateliér znali jednak díky osobním kontaktům, jednak díky prezentaci mých prací v čínských architektonických publikacích.

V Číně jde všechno extrémně rychle. Studie vznikla na jaře, v říjnu jedu přebírat základy, příští rok bude stavba dokončena. Rychlost je důležitá i pro autorství. Číňané dokážou okopírovat cokoli, takže je možné, že stejných domů vyroste příští rok v okolí několik. S tím souvisejí i peníze. Honoráře pro architekty jsou v Číně o řád nižší než v Evropě, a pokud si nenecháte zaplatit předem, reálně hrozí, že nedostanete nic. Mezi Evropany Číňané nerozlišují – jste pro ně zkrátka „architekt ze západu“.

V Brně vznikla studie, statika (kterou v Číně nezvládali) a spousta detailů. Zbytek dokumentace připravilo místní studio, ovšem čínské projekty jsou neporovnatelně jednodušší než evropské. V čínském měřítku je stavba vlastně malinká, místní stavitelé by byli schopni si vystačit se třemi výkresy. Předpisy (tepelně technické, požární a podobné) více méně neexistují, statické požadavky jsou poloviční. Ve vztahu s investorem neexistuje žádná jistota, vše se mění ze dne na den. Stavebník byl ze studie nadšený, ale projektu neporozuměl. Proto se hned od počátku řešila řada změn (naštěstí ne k horšímu), zejména povrchové materiály. Tam bylo nutné respektovat místní zvyklosti (například specifické čínské cihly). V současnosti zpracovávám do Číny několik dalších projektů, ve všech se snažím udržovat ducha historické čínské architektury, a asi proto je Číňané berou za své. ▲

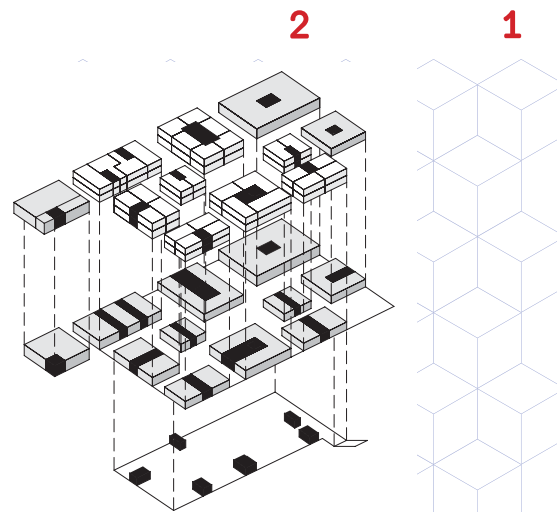
Projekt: 2010
Realizace (předpoklad): 2011
Grafické podklady: Zdeněk Fránek Architects & Associates

**VĚŽE MÍRU
HANOJ, VIETNAM
DAVID R. CHISHOLM & VÍT MÁŠLO
/ CMC ARCHITECTS /**

Po úspěšné spolupráci na projektu Tower City v Holešovicích nás investor oslovil s nabídkou ambiciózního projektu velkého měřítka do centra Hanoje. Pozemek patří městu a development byl součástí rozsáhlejší dohody, zahrnující řadu nemovitostí a dopravní infrastrukturu. Příslušná oblast je vyčleněna pro výškovou zástavbu, o parcelu se zajímala řada developerů. Ovšem pouze náš projekt zahrnul revitalizaci přilehlého jezera (které je dnes stokou) a vytvoření veřejného parku a kulturních zařízení pro obyvatele města. Místní samospráva byla z projektu nadšená a jako jediný zádrhel se jevila nutnost zahrnout jezero do dohod mezi městem a investorem. Jezero, které je základním prvkem návrhu, patří státu, což si vyžádalo další jednání. Do nich ovšem opět zasáhla hospodářská krize. V současnosti o projekt projevíla zájem skupina asijských investorů a jednání se znovu rozbíhají. ▲

Investor: J&T Real Estate, CZ
Projekt: 2007–2008
Náklady: 1 500 000 000 USD
Grafické podklady: CMC architects

**VÍTAZNÝ PROJEKT SÚŤAŽE EUROPA 10
AJKA, MAĎARSKO
IRAKLI ERISTAVI, MARTIN JANČOK,
SILVIA MIKLUŠOVÁ, PAVOL ŠILLA, MILAN VLČEK
/ ZEROZERO /**

Ajka, ležiaca severne od Balatonu, bola vytvorená v päťdesiatych rokoch spojením troch dedín a s populáciou približne 33 000 obyvateľov je typickým príkladom stredoeurópskeho postindustriálneho mestečka. Po rozpade ťažkého priemyslu je v štádiu transformácie služieb. Umelo vytvorené centrum mesta zo sedemdesiatych rokov, pozostávajúce z rozvolnenej štruktúry objektov občianskej vybavenosti, nemá adekvátne mestotvorné vlastnosti a pôsobí nedokončeným dojmom. Východiskom pre návrh bol fakt, že riešené územie je obklopené voľným priestranstvom s niekoľkými solitérnymi budovami bez vzájomných väzieb. Namiesto klasického námestia v ohnisku územia sme preto navrhli scelenie, vyplnenie existujúcej štruktúry objektmi rôznej veľkosti a proporcií. Koncentrácia ako protipól k fragmentovanému charakteru okolia. Navrhované budovy, spoločne s existujúcimi, vytvárajú sieť uličiek, mikronámestí a priestorov rôznych dimenzií. Vzniknutá nehierarchická komunikačná sieť necháva návštevníka objavovať široké spektrum mestských situácií a zážitkov. Mix funkcií, služby a obchody v parteri, bývanie na vyšších podlažiach, by mal zaručiť živé a atraktívne mestské prostredie. ▲

Soutěž: 2009
Grafické podklady: zerozero

R

NÁVRH PRO IDEOVOU SOUTĚŽ NA HUDEBNÍ A DIVADELNÍ EXPERIMENTÁLNÍ SCÉNU

PFALZ, NĚMECKO
/ PETR HÁJEK ARCHITEKTI /

Ideovou soutěž na budovu hudební a divadelní experimentální scény do oblasti Pfalz vypsala soukromá společnost, která oslovila tři architektonické kanceláře. Místem stavby je krásná krajina v blízkosti německo-francouzských hranic. Jedním z hlavních kritérií bylo citlivé umístění velkého stavebního objemu do vysoce ceněného přírodního rámcu. Do soutěže jsme byli vyzváni na základě referencie a ohlasu na projekt Krkonošského centra environmentálního vzdělávání ve Vrchlabí, kde jsme obdobný problém stavby a krajiny řešili.

Investor v zadání požadoval splnit dva základní předpoklady. Stavba měla být co nejméně viditelná, zapuštěná do země, a měla mít charakter přírodního amfiteátru s otevřenými pohledy do krajiny. V našem návrhu jsme tedy sál zcela zakopali pod zem, je vyhlouben jako jeskyně do skalního masivu. Hlavní prostor, který by měl plnit funkci divadla, hudebního sálu a výstavního prostoru, má tvar jednoduchého kužusu. Díky hydraulickým pístům v podlaze, ve stěnách a ve stropě ho lze vyladit z hlediska akustiky podobně jako hudební nástroj. Písty mohou měnit

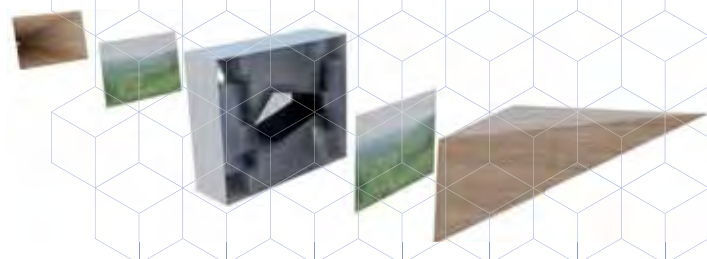

základní tvar prostoru a objem vzduchu. Tímto způsobem je možné libovolně pracovat i s divadelní scénografií. Po obou stranách sálu jsou vyhloubeny dvě temné komory ve tvaru nepravidelného jehlanu. Dvěma malými otvory je na principu camery obscury do útrob skály přenášen obraz. V otvorech je umístěna optika pro přetočení a zacílení obrazu. Obraz je promítán na látkové membrány tvořící pohledové boky sálu. Můžete tak poslouchat hudbu, zároveň se dívat do krajiny a pozorovat západ slunce nebo sněhovou vánici. Exteriérové obrazy mohou být rovněž využity jako živá kulisa ve scénografií. Temné komory jsou v době přestávek osvětleny a slouží jako společenské haly. Na lávkách mohou diváci diskutovat o představení. ▲

Investor: Soukromá společnost Magdalene Khol

Projekt: 2010

Grafické podklady: Petr Hájek architekti

KULTURNÍ A MUZEJNÍ KOMPLEX

„MYSTETSKYJ ARSENAL“

KYJEV, UKRAJINA

IVAN KROUPA / IVAN KROUPA ARCHITEKTI /

Projekt ukrajinské vlády řízený z Berlína ateliérem Phase Eins. Vyzvaných soutěží organizovaných z Německa jsem se účastnil několikrát. Kvalita jejich přípravy, jednání s účastníky a snaha nastavit korektní a objektivní prostředí je s ČR nesrovnatelná. I když v takové soutěži nevíte, i když je rozhodnutí o výsledku subjektivní, nemáte pocit, že jde o podvod. Je to jiné než naše velké soutěže, kdysi téměř výhradně porotované arch. Masákem, a profity z nich posílané jedním směrem. Je to jiné než soutěže o zakázku prolobované architektem Pleskotem, předem rozhodnuté apod. Ukrajina nedegradovala své architektky (jako například u nás Ostrava v soutěži na Černou louku) a kromě zahraničních známých ateliérů pozvala do soutěže i několik architektů domácích.

Podstatou návrhu je řešení koncentrovaných kulturních aktivit v kontaktu s historickou architekturou. Centrum hudby a koncertní hala, Muzeum současného umění, Centrum vizuálního umění, výzkumná centra, hotely. Návrh je založen na distribuci jednotlivých funkcí na malém území, komunikačně propojených ve třech úrovních – v parteru, v suterénu, v rovině střech. Toto rozředění velké koncentrace lidí dává šanci na poměrně malém prostoru vzniknout kulturnímu centru Kyjeva a celé Ukrajiny. S respektem k historické architektuře je uvolněn a provzdušněn parter do úrovně vizuálního vnímání z přirozeného horizontu. Architektura a stavební konstrukce proto velkoryse využívají konzolové konstrukce jako základní princip pro uvolnění tohoto parteru. ▲

Investor: Ukraine – State department of affairs

Soutěž: State enterprise „Mystetskyj Arsenal“, 2008

Grafické podklady: Ivan Kroupa architekti

